

روان‌شناسی وجودی

بر اساس معنادرمانی و تحلیل وجودی ویکتور فرانکل (کتاب راهنما)

نویسنده:

دکتر ماری اس. دزلیک

مترجمان

دکتر فاطمه واعظی پور

دکتر محمد کاظم عاطف وحید

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران - ۱۴۰۲

بایاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله نویسنده، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورندگان کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی، و کسب درآمد از دسترنج دیگران است. این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و ایجاد محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌شود.

دزلیک، ماری اس. (Dezelic, Marie S.)

روانشناسی وجودی: براساس معنا، زمانی و تحلیل وجودی ویکتور فرانکل (کتاب راهنما) / نویسنده ماری اس. دزلیک؛ مترجمان: فاطمه واعظی پور؛ محمدکاظم عاطف‌وحید؛ ویراستاری گروه علمی رشد.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات رشد، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص: مصور، جدول؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۱-۲۰۱-۶ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: logotherapy & existential analysis brief therapy protocol for group & individual sessions, 2015.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۸۹] - ۱۹۴. یادداشت: واژه‌نامه.

موضوع: معنادرمانی (Logotherapy)

موضوع: فرانکل، ویکتور امیل، ۱۹۰۵ - ۱۹۹۷ م. -- دیدگاه درباره زندگی (Frankl, Viktor)

(E. (Viktor Emil) -- Views on life

موضوع: روان‌درمانی گروهی (Group psychotherapy)

موضوع: روان‌شناسی وجودی (Existential psychology)

موضوع: معنی (روان‌شناسی) (Meaning (Psychology))

شناسه افزوده: واعظی پور، فاطمه، ۱۳۵۹ - مترجم

شناسه افزوده: عاطف‌وحید، محمدکاظم، ۱۳۳۱ -

شناسه افزوده: انتشارات رشد. گروه علمی رده‌بندی کنگره: RC۴۸۹

رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹۱۴ شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۳۷۵۰۶

روان‌شناسی وجودی
بر اساس معنادرمانی و تحلیل وجودی ویکتور فرانکل
(کتاب راهنما)

نویسنده: دکتر ماری اس. دزلیک

مترجمان: دکتر فاطمه واعظی‌پور

دکتر محمد کاظم عاطف وحید

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: بهار ۱۴۰۲ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

© کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای انتشارات رشد محفوظ است.

هرگونه استفاده تجاری و تکثیر و انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه‌ای از جمله زیراکس، فتوکپی، کتاب الکترونیکی و پی‌دی‌اف، کتاب صوتی، انتشار در سایت‌ها و فضای مجازی، و ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش آن بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع و قابل پیگرد قانونی است. اشاره به مطالب کتاب یا نقل بخش‌هایی از آن برای نقد و بررسی در رسانه‌های چاپی و الکترونیکی و رادیو و تلویزیون با ذکر منبع، بلامانع است.

مرکز نشر و پخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱،

تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبه‌روی سینما بهمن، خیابان شهید منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲.

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۴۰۲

فهرست مطالب

۷	تقدیر و تشکر
۱۱	درمان معنامحور: بر اساس معنادرمانی معنامحور و تحلیل وجودی ویکتور فرانکل
۱۳	پیشگفتار: از دکتر برجیت روک
۱۷	یادداشت ویراستار: از دکتر ان ماری نیل
۲۵	معرفی کتاب
۲۹	مقدمه
۴۳	فصل اول: مرور اجمالی - نظریه و فلسفه ویکتور فرانکل - معنادرمانی
۴۸	معنادرمانی ویکتور فرانکل چیست؟
۵۱	مرور اجمالی تاریخ مکاتب/ نظریه‌های روان‌درمانی
۵۳	فلسفه معنادرمانی: فرض‌های اساسی
۵۶	مفاهیم اساسی در معنادرمانی: ۳ اصل اساسی
۵۹	۱۰ گزاره معنادرمانی
۶۲	کشف معنا در زندگی
۶۷	جنبه منحصر به فرد وجود انسان: بعد روحی (معنوی)

جنبه‌های چند بعدی وجود انسان: بدن (تن)، ذهن (روان)، روح (معنویت).....	۷۴
بعد عرفانی: صندوقچه ابزارهای درمانی معنادرمانی.....	۷۷
فصل دوم: معنادرمانگر و کاربردهای معنادرمانی.....	۸۱
نقش معنادرمانگر.....	۸۵
روش معنادرمانی.....	۹۱
خوش‌بینی حزن‌انگیز معنادرمانی: خوش‌بینی در مواجهه با مصیبت.....	۱۰۵
مثلت وجودی: از بی‌معنایی به‌سوی وجود معنادار با جعبه ابزار درمانگر (برای درمانگران).....	۱۰۸
مثلت وجودی: از بی‌معنایی به‌سمت وجود معنادار.....	۱۰۹
چالش‌های رنج انسان.....	۱۱۵
«انسان شکیبا» کشف معنا از رنج.....	۱۱۸
فصل سوم: کاربردهای خاص و جانبی معنادرمانی.....	۱۲۳
روان‌رنجوری واکنشی: پس‌زاد، روان‌زاد، یا با منشأ روحی.....	۱۲۶
روان‌رنجوری روحی (معنوی) معنادرمانی به‌منزله درمانی خاص.....	۱۳۰
نوروز جمعی: ادراک‌شده توسط معنادرمانی.....	۱۳۴
تشخیص بیماری‌های روانی: معنادرمانی به‌منزله درمانی خاص و غیراختصاصی (جانبی).....	۱۳۸
ابزارهای سنجش در معنادرمانی: پرداختن به معنا و هدف در زندگی.....	۱۴۴
فصل چهارم: نتیجه‌گیری: فعال‌سازی امکانات توسط معنادرمانی.....	۱۴۹
رشد پس از آسیب و امکانات فعال‌شده در معنادرمانی.....	۱۵۳
خلاصه معنادرمانی و تحلیل وجودی.....	۱۵۷
نتیجه‌گیری.....	۱۶۱
تحلیل نهایی.....	۱۶۷
واژه‌نامه.....	۱۶۹
منابع.....	۱۷۵

پیش‌گفتار از دکتر بریجیت روک^۱

کتاب راهنمای درمان معنامحور، یک شاهکار به تصویر کشیده شده از روان‌شناسی وجودی است که نظریه وجودی را در قالب هنری سه بعدی ترسیم می‌کند. دکتر ماری دزلیک روشی منحصر به فرد برای درک معنادرمانی و تحلیل وجودی فرانکل ارائه کرده است. او نظریه، روش و تکنیک‌های معنادرمانی را با نمودارهای مفهومی اصیل، خلاقانه و مبتکرانه توضیح می‌دهد. در این کتاب راهنما، رویکردی معنامحور به اقدامات روان‌درمانی ارائه می‌شود که هم برای درمانگر و هم برای مراجع آسان، تعاملی، پویا و سرگرم‌کننده است.

روان‌شناسی وجودی جهان‌شمول است و فارغ از جهت‌گیری‌های نظری روی سخنش با همه متخصصان بالینی است. نظریه‌ای در مورد وجود انسان ارائه می‌دهد که در آن ساختار بنیادی بر «بودن» در این جهان، «شدن» و «وضعیت انسان» متمرکز است. ما به عنوان درمانگران و یاری‌دهندگان با پیشینه‌های مختلف، درگیر کمک به افرادی هستیم که وضعیت منحصربه‌فرد انسانی دارند. ما به آن‌ها در مقابله با چالش‌های زیادی از قبیل مبارزه، رنج، درد، مرگ، گناه وجودی، تغییر، معنا، خلاقیت و تعالی خود کمک می‌کنیم.

دکتر دزلیک به شیوه‌ای درخشان، ره‌آورد ویکتور فرانکل را در زمینه روان‌درمانی، نظریه هستی‌شناختی ذهن، بدن و روح، و شیوه درمانی که وی آن را معنادرمانی و تحلیل وجودی نامیده است ارائه می‌دهد. این کتاب راهنما چارچوبی را برای کمک کردن و کشف معنا در زندگی، معناخواهی، آزادی اراده، هدف و فرصت‌های آینده فراهم می‌کند. عمق این اثر به‌راحتی با خصیصه رنگ و هیجان جریان می‌یابد و به تبیین نظریه‌های پیچیده ناکامی و خلأ وجودی کمک می‌کند. مهم‌تر از همه این است که تمرین‌های هدایت‌شده‌ای را فراهم می‌کند که نظریه‌ها را به روشی ساده و قابل فهم توضیح می‌دهد.

در دنیای مدرن امروزی و با پیشرفت‌های فناوری که در دسترس ما قرار دارد، نظریه‌ها، فنون، رویکردها و روش‌های روان‌شناختی هر چه بیشتری را به‌آسانی و بیش از هر زمان دیگری در طول تاریخ روان‌شناسی در اختیار داریم. بنابراین، داشتن نظریه و رویکرد پدیدارشناختی که به‌طور خاص به وضعیت انسان و نگرانی‌های وجودی، فراتر از اختلال‌ها و بیماری‌های روانی پردازد، بسیار سودمند است.